

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Аксубай муниципаль районы
Иске Ибраій авыл жирлеге
423078 Иске Ибраій авылы
Кооператив урамы, 2 йорт
төл. (факс) 884344- 4-63-72

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Совет Староибрайкинского
сельского поселения Аксубаевского
муниципального района
423078 с. Старое Ибрайкино
улица Кооперативная, д.2
төл. (факс) 884344-4-63-72

КАРАР

№62

2023 ел, 12 апрель

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Ибраій авыл жирлеге территориясендә тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне раслау хакында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты, "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Ибраій авыл жирлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Ибраій авыл жирлеге советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Ибраій авыл жирлеге территориясендә тәзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Өлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
3. Өлеге карарны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча һәм жирлекнәң мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга.

Совет Рәисе, Аксубай
муниципаль районы Иске Ибраій авыл
жирлеге башлыгы:

М.Г. Минигулов

УТВЕРЖДЕНО
Иске Ибраи Советы каары белән
Аксубай авыл жирлеге
муниципаль район
Татарстан Республикасы
12.04.2023 ел. N62

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Ибраи авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Өлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске ибрайка авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба - төзекләндерү өлкәсендә контроль) билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске ибрайка авыл жирлеге территорииясен төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба - Төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэммин итү таләпләрен (алга таба шулай ук - мәжбүри таләпләр) үтәү тора.

Төзекләндерү өлкәсендә контроль Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске ибрә авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - администрация) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле администрация вазыйфай затлары - жирлек башлыгы (тиешле вазыйфай затлар вазыйфаларының төгәл исемнәрен күрсәтергә) (алга таба шулай ук - контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфай затлар). Күрсәтелгән вазыйфай затларның вазыйфай бурычларына аларның вазыйфай инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда, "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 248-ФЗ Федераль законы һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм жаваплы булган вазыйфай затлар.

1.5. Төзекләндерү, оештыру һәм профилактик чаралар, контроль чаралар үткәргүә бәйле мәнәсәбәтләргә карата, "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Администрация тубәндәгеләрне үз эченә алган Төзекләндерү кагыйдәләренең үтәлешен тикшереп тора:

- 1) янәшәдәге территорииләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- халыкның азмобиль төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына ирекле керүенә комачауламый торган киртәләр урнаштыру, халыкка социаль хезмәт күрсәту;

- торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм җәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;

- инженерлік корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алған махсус тамгалар, язулар әттәлеге буенча;
  - Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм Тәзекләндөрү қагыйдәләрендә билгеләнгән жири шашларен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торган жири шашларен башкарга рәхсәт нигезендә жири шашларен башкару;
  - биналарга һәм аларга көрү юлларына, шулай ук ишегалларына ирекле көрүләрне тәэммин итү, жәяүлеләрнең һәм имин жәяүлеләр хәрәкәтенең куркынычсызлығын тәэммин итү, инвалидларны һәм халықның башка аз мобиЛЬЛЕ ТӘРКЕМНӘРЕН дә кертеп, жири шашларен гамәлгә ашыру чорында;
  - аварияләр нәтижәсендә шашларен башкару чорында Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында билгеләнгән вакытта администрациягә юллама буенча;
  - тәзекләндөрү қагыйдәләре чикләнгән транспорт чараларын газонда яисә башка яшелләндөрелгән яисә рекреация территориясендә урнаштыруга юл куймау чорында,
- 3) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске ибрә авыл жириләгә территориясен кышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, наледидан һәм сосулдан чистарту чараларын үткәрүне дә кертеп;
- 4) жәйге чорда Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске ибраике авыл жириләгә территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, моңа карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны локальләштерү, аларның учакларын ябу буенча мәжбүри таләпләр дә керә;
- 5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызлығының өстәмә таләпләре;
- 6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жири асты коммуникацияләрен салу, янадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап totu буенча мәжбүри таләпләр;
- 7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап totu буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән агачларны һәм куакларны юкка чыгару (сүтү), утырту буенча мәжбүри таләпләр;
- 8) каты коммуналь калдықларны күшу буенча мәжбүри таләпләр;
- 9) гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм Тәзекләндөрү қагыйдәләрендә каралган башка территорияләрдә авыл хүжәләрни хайваннарын һәм кошларын йөртергә ярамау чорындағы мәжбүри таләпләр.

Администрация вазыйфаи затлар тарафыннан контролъне гамәлгә ашырырга вәкаләтле мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү чорындағы күрсәтмәләрнең үз компетенцияләре чикләрендә үтәвен тикшереп тора.

1.7. Өлөгө Нигезләмәдә тәзекләндөрү элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайлланмалар, яшелләндөрү элементлары, жиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, шул исәптән биналарның, тәзелешләрнен, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, территорияне тәзекләндөрүнең состав өлеше буларак кулланыла торган мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр аңлашыла.

Өлөгө Нигезләмәдә тәзекләндөрү объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда тәзекләндөрү эшчәнлеге алып барыла, шул исәптән:

- 1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылық, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);
- 2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, төшү, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);
- 3) ишегалды территорияләре;
- 4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

- 5) хайваннарны йөртү өчен мәйданчықлар;
- 6) парковкалар (парковка урыннары);
- 7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;
- 8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче жайламалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәм декоратив коймалар (коймалар).

1.8 Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру қысаларында администрация төзекләндеру өлкәсендә контроль объектларын исәпкә алуны тәэммин итә.

Администрация төзекләндеру өлкәсендә контроль объектларын әлеге Нигезләмә нигезендә билгеле бер хәвеф-хәтәр категориясенә кертә.

2. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган қыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычлары белән идарә иту

2.1. Администрация зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә иту нигезендә төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган қыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә иту максатларында әлеге Нигезләмәнен 1.7 пунктында каралган мондый контроль объектлары “Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында” 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы закон нигезендә хәвеф-хәтәр категориясенә кертелергә тиеш.

2.3. Төзекләндеру өлкәсендә әлеге Нигезләмәнен 1.7 пунктында каралган контроль объектларын (алга таба - контроль объектлары) администрация тарафыннан билгеләнгән хәвеф-хәтәр категориясенә кертү критерийлары нигезендә тиешле объектларны төзекләндеру өлкәсендә муниципаль контроль администрациясе тарафыннан гамәлгә ашырылганда хәвеф-хәтәр категориясенә кертү критерийлары нигезендә әлеге Нигезләмәгә 1 нче күшымта нигезендә гамәлгә ашырыла.

Хәвеф-хәтәр категориясенә контроль объектларын алу һәм хәвеф-хәтәр категориясенә бирелгән контроль объектларының үзгәрүе администрация күрсәтмәсе белән гамәлгә ашырыла.

Контроль объектлары администрациясе хәвеф-хәтәр категориясенә керткәндә, шул исәптән:

- 1) күчмәсез мәлкәтнең бердәм дәүләт реестрындағы белешмәләр;
- 2) тикшереп торуны, контроль чарапаларын контролльдә тотучы затлар белән үзара хезмәттәшлексез гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар үткәргәндә алына торган белешмәләр;
- 3) администрациядәге башка белешмәләр.

2.4. Хәвеф-хәтәр категориясенә бәйсез рәвештә, администрация тарафыннан планлы контроль чарапалар үткәрү түбәндәгә вакыт аралығында гамәлгә ашырыла:

- 1) югары хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 2 елга бер тапкыр;
- 2) урта хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 3 елга бер тапкыр.

Түбән хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чарапалар уздырылмый.

Контроль объектларын түбән хәвеф-хәтәр категориясенә кертү турында карар кабул иту таләп ителми.

2.5. Планлы контроль чарапаларның еллық планнарына тикшерү объектларына карата еллық планны гамәлгә ашыру елында соңғы планлы контроль чарасын уздыру

тәмамланған көннән соң, түбәндәге категориягә көртөлгөн контроль обьектлары өчен чор тәмамлана торған контроль чараптар көртөлөргө тиеш:

- 1) югары хәвеф-хәтәр - кимендә 2 ел;
- 2) уртача хәвеф-хәтәр, - кимендә 3 ел.

Тикшеру обьектларына карата алдан планлаштырылған контроль чараптар үткәрелмәгән очракта, юридик затның яисә гражданның контроль обьектына милек хокуқы барлықка килү датасыннан бер ел узгач, ел саен контроль обьектлары көртөлөргө тиеш, ә жаңашәсендәге территорияләр очрагында - тәзекләндеру қагыйдәләре нигезендә яқындағы территорияне карап тоту бурычы барлықка килгән датадан.

2.6. Тикшеру обьектының хокук иясе соравы буенча, гарызнамә көргөн көннән соң 15 көннән дә артмаган вазыйфаи затлар аңа бирелгән хәвеф-хәтәр категориясен контрольдә тоту обьекты турында мәгълүмат, шулай ук мондый обьектны билгеле бер хәвеф-хәтәр категориясенә көрткәндә кулланылған белешмәләр бирә.

Контроль обьекты хокуқына ия администрациягә элегрәк бирелгән хәвеф-хәтәр категориясен контролльдә тоту обьектын үзгәрту турында гариза бирергө хокуқлы.

2.7. Администрация хәвеф-хәтәр категориясе бирелгән контроль обьектлары исемлеген алып бара (алга таба - контроль обьектлары исемлеге). Контроль обьектлары исемлегенә контроль обьектларын көрту әлеге Нигезләмәнең 2.3 пунктында күрсәтелгән администрация күрсәтмәсе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Контроль обьектларының исемлекләре куркыныч категорияләрен күрсәтеп, "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә (алга таба - администрациянең рәсми сайты) администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланған маҳсус бүлектә урнаштырыла. Маҳсус бүлеккә керү администрациянең рәсми сайтының төп (төп) битеннән башкарлығы тиеш.

2.8. Контроль обьектлары исемлегендә түбәндәге мәгълүмат бар:

- 1) контроль обьектын тиңләштерүче мәгълүмат (контроль обьекты урнашкан урын адресы, кадастр номеры (өгөр булса), контроль обьектын идентификацияли торған башка билгеләр (кирәк булғанда);
- 2) куркынычның бирелгән категориясе;
- 3) хәвеф-хәтәр категориясен контроль обьектына бирү турында карап реквизитлары.

3. Профилактика рисков причинения вреда (ущерба) охраняемым законом ценностям

3.1. Администрация осуществляет контроль в сфере благоустройства в том числе посредством проведения профилактических мероприятий.

3.2. Профилактик чараптар контролльдә тотыла торған затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торған кыйммәтләргә зыян (зыян) китеүрүгә китеүрүгә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм аларны үтәү ысуулларын тикшереп торучы затларга мәжбүри таләпләрне житкерү максатларында администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.3. Тәзекләндеру өлкәсендә контролльне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китеүрү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чараптар үткәрү контроль чараптарын үткәрүгә карата ёстенлекле юнәлеш булып тора.

3.4. Профилактик чараптар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланған законда саклана торған кыйммәтләргә зыян (зыян) китеүрү куркынычын профилактикалау программы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китеүрү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чараптар да үткәрелергә мөмкин.

В случае если при проведении профилактических мероприятий установлено, что

объекты контроля представляют явную непосредственную угрозу причинения вреда (ущерба) охраняемым законом ценностям или такой вред (ущерб) причинен, должностное лицо, уполномоченное осуществлять контроль, незамедлительно направляет информацию об этом главе Староибрайкинского сельского поселения Аксубаевского муниципального района Республики Татарстан для принятия решения о проведении контрольных мероприятий.

3.5. Төзекләндерү өлкәсендә администрация тарафыннан контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәге профилактик чаралар төрлөре үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) хокук куллану практикасын гому миләштерү;
- 3) кисәтүләр иғълан иту;
- 4) консультацияләү;
- 5) профилактик визит.

3.6. Мәгълүмат тикшерү эшчәнлегенә багышланган маҳсус бүлектә администрациянең рәсми сайтында дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булган очракта) һәм башка рәвешләрдә контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша тиешле белешмәләрне урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Администрация контроль эшчәнлеккә багышланган маҳсус бүлектә администрациянең рәсми сайтында "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль законның 46 статьясындағы З өлешендә каралган белешмәләрне урнаштырырга һәм ярдәм итәргә тиеш.

Администрация шулай ук Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске ибрайка авыл җирлеге халкына контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында, аларның хәвеф-хәтәр критерийларына туры килүе турында, шулай ук контроль объектларына карата үткәрелә торган контроль чараларының төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә хәбәр итәргә хокуклы.

3.7. Хокук куллану практикасын гому миләштерү үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтижәләре турындағы мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Хокук куллану практикасын контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан гому миләштерү нәтижәләре буенча ел саен төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гому миләштерү нәтижәләрен үз эченә алган һәм администрация башлыгы тарафыннан имзалана торган администрация курсәтмәсе белән раслана торган доклад әзерләнә. Курсәтелгән доклад хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган маҳсус бүлектә урнаштырыла.

3.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәтү һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмим итү чараларын күрү тәкъдиме администрациядә мәжбүри таләпләрнең әзерләнә торган бозылулары яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булган белешмәләр булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе турында мәгълүматлар расланмаган очракта, контрольдә тотыла торган затка закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе куркынычы тудырган очракта иғълан ителә. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске ибрә авыл җирлеге башлыгы тарафыннан курсәтелгән белешмәләрне алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча иғълан ителә (имзалана). Хурлау язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотыла торган зат адресына жибәрелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турындағы кисәтү Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының "Контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан

файдаланыла торган документларның типовой формалары турында" 2021 N 151 боеригы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында иғълан ителгән кисәтүләр теркәү номерын бирү белән кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Хакимият тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәтү иғълан ителгән очракта, контрольдә тотыла торган зат күрсәтелгән кисәтүгә карата ризасызылыш белдерергә хоккуклы. Кисәтүгә карата караш администрация тарафыннан алынган көннән алып 30 көн эчендә карала. Контроль астындагы затка язма рәвештә яки электрон документ рәвешендә каршы килу нәтижәсендә ризалык яисә килешмәү турынданың мәгълүмат белән жавап жибәрелә. Жавапта каршы килу белән риза булмау очрагында тиешле нигезләүләр күрсәтелә.

3.9. Контрольләнүче затларны консультацияләү тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхсән кабул иткәндә йә профилактик чаралар, контроль чаралар үткәру барышында гамәлгә ашырыла hәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске Ибраике авыл җирлеге башлыгы hәм (яисә) контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр hәм сәгатьләр турында мәгълүмат контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә администрациянең рәсми сайтында урнаштырыла.

Консультирование түбәндәгә мәсьәләләр буенча телдән яисә язма рәвештә гамәлгә ашырыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру hәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлгеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хоккукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чаралар кысаларында администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контроль астындагы затларны телдән рәвештә консультацияләү шулай ук гражданнарның жыелышларында hәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.10. Язма рәвештә консультация бирүне тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәгә очракларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма жавап бирү турында язма сорату бирелгән;
- 2) куелган сорауларга телдән жавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга жавап мәгълүматны өстәмә соратып алуны таләп итә.

Конътацияләүне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазыйфаи затларның контролльне гамәлгә ашыруга вәкаләтле каарларын hәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтижәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфаи затка әверелгән мәгълүмат мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында администрация тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Хакимияткә биш hәм аннан да күбрәк бер типтагы мөрәжәгатьләр кергән очракта, консультация Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске Ибраике авыл җирлеге башлыгы яисә күзәтүне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат

тарафыннан имзаланган махсус бүлектө адмиинстрациянең рәсми сайтында урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

3.11. Профилактик визит контролльдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча йә видео-конференция элемтәсеннән файдалану юлы белән профилактика әңгәмәсе рәвешендә уздырыла.

Профилактика визиты барышында контролльдә тотылучы зат аның эшчәнлегенә йә аның карамагындагы контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр түрүнда, аларның хәвеф-хәтәр категориясен киметүнән хәвеф-хәтәр критерийлары, нигезләре һәм тәкъдим ителә торган ысууллары түрүнда, шулай ук контроль объектларына карата үткәрелә торган контроль чараларының эчтәлеге һәм интенсивлығы түрүнда, аларны тиешле хәвеф-хәтәр категориясенә кертүдән чыгып хәбәр итә.

Профилактика визитын уздырганда, контролльдә тотыла торган затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү түрүнда курсәтмәләр бирелми. Тикшеренүче зат тарафыннан профилактик визит барышында алынган аңлатмалар рекомендация характеристында.

Мәжбүри профилактик визит югары хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектларына карата эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольле затларга карата уздырыла.

Тиешле профилактик визитны уздыру түрүнда контролльдә тотыла торган зат тикшерү уздырырга вәкаләтле вазыйфаи затка аны уздыру датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

Мәжбүри профилактик визитны уздыру түрүнда хәбәрнамә язма рәвештә төзелә.

Мәжбүри профилактик визит уздыру түрүнда хәбәрнамә контролльдә тотыла торган зат адресына "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль түрүнда" Федераль законның 21 статьясындагы 4 өлешендә билгеләнгән тәртиптә жибәрелә.

Контрольләнүче зат, бу хакта администрациягә хәбәр итеп, аны уздыру датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча, мәжбүри профилактик визит үткәрүдән баш тартырга хокуклы.

Мәжбүри профилактик визитны уздыру сргы контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә билгеләнә һәм бер эш көненнән артмаска тиеш.

4. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

4.1. Төзекләндерү өлкәсендә контролльне гамәлгә ашырганда администрация курсәтелгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең тубәндәгә төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контролльдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан, язма аңлатмалар, инструменталь тикшерү урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, истребование ярдәмендә);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәту (ведомствоара мәгълүмати хәзмәттәшлек барышында керә торган мәгълүматларны, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хәзмәттәшлек кысаларында контролльдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, "Интернет" чөлтәрендәге курсәткечләрне, шулай ук автоматик режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнән техник чараларын кулланып алынган

белешмәләрне, фотога һәм кинога тәшерү, видеога яздыру функцияләре булган хокук бозуларны теркәүнәң техник чараларыннан файдаланып алынган белешмәләрне; 6) урынга барып тикшерү (тикшерү, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

Әлеге пункт белән қаралган контроль чаралар һәм контроль гамәлләр төрләре күрсәтелгән чаралар қысаларында контрольдә тотуның конкрет объектын хәвеф-хәтәр категориясенә кертүгә бәйле рәвештә әлеге Нигезләмәнәң 1 нче күшымтасы нигезендә дифференциацияләнми.

4.2. Мәжбүри таләпләрне үтәүне һәм урынга барып тикшерүне администрация контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлекsez үткәрә.

4.3. Әлеге Нигезләмәнәң 4.1 пунктының 1 - 4 бүлекләрендә күрсәтелгән контроль чаралар план һәм планнан тыш чаралар рәвешендә уздырыла.

4.4. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру қысаларында түбәндәге планлы контроль чаралар үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;

4.5 Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру қысаларында түбәндәге планнан тыш контроль чаралар үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;
- 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү;
- 6) күчмә тикшерү.

4.6. Контрольләнүче затлар белән хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контроль чараларны үткәрү өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) гражданнарның һәм оешмаларның мөрәҗәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат килгәндә, администрациядә гражданнарның һәм оешмаларның мөрәҗәгатьләре (гаризалары) законда саклана торган кыйиммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр булу, шулай ук контроль чаралар үткәрү нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлекsez контроль чараларны да кертеп, шундый белешмәләрне алу;

2) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;

3) контроль чаралар уздыру планына кертелгән контроль чараларны уздыру срокларын билгеләү;

4) Россия Федерациясе Президенты йәкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольдә тотыла торган затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йәкләмәсе;

5) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча үтәү қысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

6) мәжбүри таләпләрне ачыкландырылган бозуларны бетерү турында курсәтмәне үтәү срокы тәмамлану - әгәр контрольдә торучы зат тарафыннан аңа бирелгән курсәтмәдә қаралган документларны һәм белешмәләрне тапшырмаган очракларда яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турындагы курсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясарга мөмкин түгел.

4.7. Мәжбүри таләплөрне бозу куркынычы индикаторлары әлеге Нигезлөмөнен 2 нче күшүмтасында күрсәтелгән.

Мәжбүри таләплөрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектө администрациянең рәсми сайтында урнаштырыла.

4.8. Контрольле зат белән үзара хезмәттәшлектө үткәрелә торган контроль чаралар контроль чараны уздыру турында администрация күрсәтмәсе нигезендә уздырыла.

4.9. Администрациянең контроль чара уздыру турында күрсәтмәсе закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турындагы яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турындагы белешмәләр нигезендә кабул ителгән очракта йә контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеге параметрларын билгеләү, мәжбүри таләплөрне бозу куркынычы расланган индикаторлар нигезендә контроль чарасын уздыру өчен нигез булып тора торган контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеге параметрлары туры килү яисә аннан тайпылу контроль чарасын үткәрү өчен нигез була торган булса, мондый күрсәтмә контроль чарасын үткәрү турында тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затның мотивлаштырылган тәкъдиме нигезендә кабул ителә.

4.10. Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлексез уздырыла торган контроль чаралар вәкаләтле затлар тарафыннан Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске ибраика авыл жырлеге башлыгы бирeme, администрация эше планнарында булган бирем нигезендә, шул исәптән "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, тикшереп торуны гамәлгә ашырырга вәкаләтле вәкилләр тарафыннан үткәрелә.

4.11. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралар "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан уздырыла.

4.12. Төзекләндерү өлкәндәе контролъне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда администрация түләүсез нигездә документларны һәм (яисә) алар карамагында шушы документлар һәм (яисә) белешмәләр булган күрсәтелгән органнар карамагындағы оешмалардан, шул исәптән электрон рәвештә, документларны һәм (яисә) белешмәләрне ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р күрсәтмәсе белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, жырле үзидарә органнарынан яисә дәүләт органнары яки жырле үзидарә органнары карамагындағы оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда муниципаль контроль органнары тарафыннан соратып алына торган документлар һәм (яисә) мәгълүмат исемлеге белән билгеләнгән.

4.13. Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнарга карата планлы контроль чаралар чираттагы календарь елга планлаштырылган контроль (кузәтчелек) чараларын үткәрү планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа керту һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенен "Чираттагы календарь елга планлы контроль (кузәтчелек) чараларын үткәрү планын булдыру планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа кертуңен һәм аннан ел дәвамында контроль (кузәтчелек) чараларын тәшереп калдыруның чираттагы календарь елга планлы контроль (кузәтчелек) чараларын үткәрү планын булдыру тәртибе турында" 2020 елның 31 декабрендәге 2428 номерлы карары белән расланган ел дәвамында планлы контроль (кузәтчелек) чараларын уздыруның еллык планнары нигезендә уздырыла.

4.14. Шәхси эшмәкәр, контрольдә тотылучы затлар булган граждан һөҗүм иткән очракта, администрациягә контроль чара уздырганда булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны үткәрү

индивидуаль әшкуар, гражданның администрацияға мөрәжәгать итүе өчен сәбәп булған хәлләрне бетеру өчен кирәклे срокка (әмма 20 көннән дә артық түгел) администрация тарафыннан түбәндәге шартларны үтәүгә кагыла:

- 1) контрольдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленең булмавы контроль чарасын үткәргендә контроль таләпләрне үтәүне гамәлгә ашыруға вәкаләтле вазыйфаи затның тиешенчә контрольдә тотыла торган затның контроль чараны уздыру турында хәбер ителгән шарт белән билгеләнүенә комачауламый;
- 2) закон белән саклана торган қыйммәтләргә зыян (зыян) турыдан-туры қуркыныч китерү яисә фактта китерү билгеләре булмау;
- 3) контроль чараны үткәргендә контрольдә тотыла торган зат булмау (контрольдә тотыла торган зат авыруы, аның командировкасы h.b.) өчен житди сәбәпләр бар.

4.15. Күчмә тикшерүне үткәрү срокы 10 эш көненнән артып китә алмый.

Күчмә тикшерү барышында кече әшкуарлыкның бер субъектына карата багланышларның гомуми срокы кече предприятие өчен 50 сәгатьтән hәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз әшчәнлеген гамәлгә ашыручы оешмага карата күчмә тикшерү үткәрү срокы оешманың hәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

4.16. Контроль чаралар үткәрүнең барлық очракларында да контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар hәм контроль гамәлләрне башкаруға жәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләү өчен контроль чаралар үткәрү өчен, контроль чараны үткәругә вәкаләтле вазыйфаи затлар уздырган фотосъемка, аудио- hәм видеоязма, геодезик hәм картометрик үлчәуләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- hәм видеога яздыру, геодезик hәм картометрик үлчәуләр hәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чаралар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта hәм контроль чара қысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган беркетмәдә өчүн.

4.17. Контроль чара нәтижәләренә контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәту hәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торғызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга җавапка тарту hәм (яисә) администрация тарафыннан "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) hәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлendәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындағы 2 өлешендә каралган чараларны куллану турында мәсьәләне карау өчен мәгълүмат жибәрелә.

4.18. Контрольле зат белән үзара хәзмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондай чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукий акт hәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип курсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткәрү тәмамланганчы, аны бетерү факты курсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тутырылган тикшерү көгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондай чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты контроль (күзәтчелек) чараларының Бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жибәрелә.

4.19. Контроль чаралар түрүндө мәгълүмат контроль (күзәтчелек) чараларының бердем реестрында урнаштырыла.

4.20. Контроль-контроль алғы барырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм кабул ителә торган каарлар түрүндө контрольдә торучы затларга мәгълүмат житкерү курсәтелгән гамәлләр һәм Бердем контролль (күзәтчелек) чараларының бердем реестрында каарлар түрүндө белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр курсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэммин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү, шул исәптән "Бердем дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр) федераль дәүләт мәгълүмат системасы (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен бердем порталы) һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен региональ порталы аша дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен мәгълүмати системасы аша житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольдә тотылучы зат булган эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан аңа кәгазь чыганакта документлар алу кирәклеге түрүндә йә администрация адресына кәгазь чыганакта документлар алу кирәклеге түрүндә хәбәр юлланган йә администрациянен контролльдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы түрүндө белешмәләр булмаган очракта һәм аңа документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен бердем порталы аша электрон рәвештә жибәрү мөмкинләгес түрүндә хәбәр итә (әгәр затның бердем идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узуы тәмамланмаган очракта). Курсәтелгән граждан администрациягә документларны кәгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контролльдә тотыла торган затка контролльне, гамәлләрнен һәм кабул ителә торган каарлар башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар түрүндө мәгълүмат житкерү, документлар һәм белешмәләр жибәрү, контролльдә тотыла торган затка администрация тарафыннан шул исәптән кәгазьдә почта элемтәсе аша, контролльдә тотыла торган затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта йә контролльдә тотыла торган зат таләбе буенча да башкарылырга мөмкин.

4.21. Контроль чара уздырганда мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контролль (күзәтчелек) чараларының бердем реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар үткәрергә хокуклы.

4.22. Мәжбүри таләпләрне бозуларны контролльдә тотучы зат тарафыннан контролль чарасы уздырганда Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) контролльдә тотыла торган затка, аларны бетерүнен тиешле срокларын курсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын уздыру түрүндө ачыкланган хокук бозуларны бетерү түрүндө курсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә һәм гражданнар, оешмалар игътибарына закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булу түрүндө һәм аны булдырмау ысууллары түрүндө мәгълүмат житкерү буенча, әгәр контролль чараны үткәргендә гражданың, контролль объектка ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы яисә мондый зыян (зыян) китерелгән очракта, аны булдырмау ысууллары булу түрүндө мәгълүматны түрүдан-турсы житкерергә;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтлөр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка жәлеп итү чарапарын күрергә;

4) мәжбүри таләплөрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләплөрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргө зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуны гамәлгә ашыру чарапарын, курсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мәрәжәгать иткәнчегә кадәр, курсәтмәне мәжбүри үтәүне тәэмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләплөрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргө зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындағы мәсьәләне карапга.

4.23. Тәзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуны гамәлгә ашыручи вазыйфаи затлар федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә үзара хезмәттәшлек итәләр.

Тәзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара уздыру барышында закон таләпләрен бозу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка жаваплылык каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат курсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар курсәтелгән актың күчермәсен тиешле жаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллый.

5. Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затларның администрациясе карапларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять белдерү

5.1. Тәзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның карапларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

5.2. Контрольләнә торган затлар, аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, тәзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында турыдан-туры бозылган, судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

1) контроль чарапар уздыру турында караплар;

2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль чарапар актлары, курсәтмәләр;

3) тәзекләндерү өлкәсендә контроль чарапары кысаларында контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмаулырын).

5.3. Шикаятьне контрольдә тотучы зат тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын кулланып, электрон рәвештә орган шикаятьне карауга вәкаләтле органга тапшыра.

Дәүләт яисә закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталыннан, закон белән саклана торган башка сер турындағы Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып, файдаланусыз бирелә. Тиешле шикаять Аксубай муниципаль районы Иске ибрайка авыл жирлеге башлыгының шәхси кабул итүндә дәүләт серен яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматларның шикаятьтә (документларда) барлыгы турында алдан хәбәр итеп бирелә.

5.4. Башкарма комитет каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Аксубай муниципаль районның Иске Ибрај авыл жирлеге башлыгы тарафыннан карала.

5.5. Башкарма комитет каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Башкарма комитет күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылган зат тарафыннан күрсәтмә алыштан алып 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срокын житди сәбәп аркасында уздырган очракта, шикаять биргән затның үтенече буенча бу срок башкарма комитет тарафыннан (шикаятьне карауга вәкаләтле вазыйфаи зат) торғызылырга мөмкин.

Шикаять биргән зат шикаять буенча карап кабул ителгәнчегә кадәр аны тулысынча яки өлешчә кире алышта мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рәхсәт ителми.

5.6. Башкарма комитет каарына һәм, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять аны теркәгән көннән алып 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Аны карау өчен башка органнар карамагында булган белешмәләр алу таләп ителгән очракта, шикаятьне карау срокы Аксубай муниципаль районның Иске Ибрај авыл жирлеге башлыгы тарафыннан 20 эш көненә озайтылырга мөмкин.

6. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең тәп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре

6.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.2 Контроль төренең тәп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр өлеге Нигезләмәнең 3 нче күшымтасы белән билгеләнгән.

1 нче күшымта
өлкәдәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә
Иске Ибрај тәзекләндеру
Аксубай авыл жирлеге
Татарстан Республикасы муниципаль районы

Иске Ибрај авыл жирлеге администрациясе (муниципаль берәмлек исеме) тәзекләндеру өлкәсендә контроль объектларын билгеле бер хәвеф-хәтәр категориясенә керту критерийлары

1. Якын-тирәдәге территорияләр югары хәвеф-хәтәр категориясенә керә.
2. Уртача хәвеф-хәтәр категориясенә биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның вывескалары, фасадлары, кече архитектур формалары, стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәгълүмат такталары, жайлланмаларны киртәләүче күрсәткечләр керә.
3. Түбән хәвеф-хәтәр категориясенә тәзекләндеру өлкәсендә башка барлық контроль объектлары керә.

2 нче күшымта
өлкәдәге муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә
Иске Ибрај тәзекләндеру
Аксубай авыл жирлеге
Татарстан Республикасы муниципаль районы

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Ибрај авыл жирлеге башкарма комитеты тәзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда планнан тыш тикшерүләр үткәрү кирәклеген билгеләү өчен кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары

1. Якын территориядә яисә гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә чүп-чар һәм житештерү һәм куллану калдыклары булу.
2. Якындағы территориядә карантин, агулы һәм чүп үләннәре, агач һәм куакларның кису калдыклары барлығы.
3. Торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасадларында, башка диварларда, биналарда, корылмаларда, корылмаларда, шулай ук тәзекләндерүнен башка элементларында һәм жәмәгать урыннарында үз белдеге белән ясалган язулар яисә рәсемнәр булу.
4. Якын-тирәдәге территорияләрдә гражданнарның ирекле һәм куркынычсыз үтүенә каршылык тудырган булыу.
5. Биналар, корылмалар түбәләрендә тамырлар булу.
6. Халыкның азмобиль тәркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына ирекле керүенә комачаулык торган киртәләр булу, халыкка социаль хезмәт күрсәтү.
7. Инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле мәгълүматны үз эченә алган маҳсус тамгаларны, язуларны юк итү яисә заарлау.
8. Жир эшләрен аларны гамәлгә ашыруга рәхсәтsez йә мондый рәхсәтнең гамәлдә булу сргын арттырып гамәлгә ашыру.

9. Биналарга һәм аларга көрү юлларына ирекле көрү өчен, шулай ук ишегалларына ирекле көрү өчен, жәяүлеләрнең куркынычсызлығын тәэммин итү һәм, инвалидларны һәм халықның башка аз мобиЛЬЛЕ төркемнәрен дә кертеп, жәяүлеләр хәрәкәтен имин итү өчен жир эшләрен башкарғанда каршылыklар тудыру.
10. Төзекләндөрү кагыйдәләре чикләнгән газонда яисә башка яшелләндөрелгән яисә рекреация территориясендә транспорт чараларын урнаштыру.
11. Кисешү (төшү) яисә күчереп утырту бары тик шундай документлар нигезендә башкарылырга тиешле очракларда ағач һәм куакларны порубочкалы билетсиз яисә ағач һәм куакларны күчереп утыртуға рөхсәт ителми.
12. Гомуми файлдаланудагы территорияләрдә авыл хужалығы хайваннарын һәм кошларын коткару.

3 нче күшүмтә
өлкөдөгө муниципаль контроль түрүндагы нигезлөмөгө
Иске Ибрај төзеклөндерү
Аксубай авыл жирлеге
Татарстан Республикасы муниципаль районы

1. Территорияне төзеклөндерү өлкәсендә муниципаль контрольнен төп курсаткечләре

1 нче таблица

Төп курсаткечләр	Максатчан курсаткечләр
Территорияне төзеклөндерү өлкәсендәгэе закон бозуларның ачыкланган саныннан юкка чыгарылу проценты	70%
Чираттагы календарь елга планлы контроль чараларын уздыру планын үтәу проценты	100%
Контроль чаралар уздырганда муниципаль контроль органы һәм (яисә) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл қылмавына) карата нигезле шикаятыләр проценты	0%
Контроль чараларның юкка чыгарылган нәтижәләре процентлары	0%
Тиешле административ йогынты ясау чаралары кабул ителмәгән нәтижәле контроль чаралар проценты	5%
Муниципаль контроль органы материаллары буенча административ жәза билгеләү түрүнде көртөлгөн суд каарлары проценты	95%
Административ хокук бозулар түрүнде эшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган каарларның проценты муниципаль контроль органы чыгарган каарларның гомуми саныннан	0%

2. Чаралар үткөрү параметрларын характерлый торган индивидуаль күрсәткечләр

2.1. Территорияне төзекләндөрү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгө ашырганда түбәндөгө индикатив күрсәткечләр билгеләнә;

- 1) хисап чорында уздырылган планнан тыш контроль чаралар саны;
- 2) мәжбүри таләплөрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен ачыклау яисә хисап чорына мондый параметрлардан контроль объектының тайпилуы нигезендә хисап барышында үткәрелгән планнан тыш контроль чараларының саны;
- 3) хисап чорында үткәрелгән үзара хезмәттәшлек белән контроль чараларның гомуми саны:
- 4) хисап чорында уздырылган hәр КНМ тәре буенча үзара хезмәттәшлек белән контроль чаралар саны;
- 5) хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып үткәрелгән контроль чаралар саны;
- 6) хисап чорында үткәрелгән мәжбүри профилактик визитлар саны;
- 7) хисап чорында иғълан ителгән мәжбүри таләплөрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;
- 8) хисап чорында мәжбүри таләплөрне бозулар ачыкландыру контроль чаралар саны;
- 9) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контроль чаралар саны;
- 10) хисап чорында контроль чаралар нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;
- 11) хисап чорында контроль чаралар уздыруны килештерү турында прокуратура органнарына жибәрелгән гаризалар саны;
- 12) прокуратура органнарына хисап чорында килештерүдән баш тарткан контроль чаралар уздыруны килештерү турында жибәрелгән гаризалар саны;
- 13) хисап чоры ахырына контрольнен исәпкә алынган объектларының гомуми саны;
- 14) хисап чоры ахырына хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контрольнен исәпкә алынган объектлары саны;
- 15) хисап чоры ахырына контрольдә тотылучы затларның саны;
- 16) хисап чорында контроль чаралар үткәрелгән контрольдә тотылучы затларның саны;
- 17) контроль орган хисап чорында карау срокын бозган шикаятыләр саны;
- 18) контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан суд тәртибендә, хисап чорында жибәрелгән контроль органнары вазыйфаи затларының

каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъва белдерү турында дәгъвалар саны;

19) контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан хисап чорында белдерелгән таләпләрне канәгатьләндөрү турында карап кабул ителгән суд тәртибендә жибәрелгән контроль органнары вазыйфаи затларының каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъва белдерү турында дәгъвалар саны;

20) муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга таләпләрне тупас бозып үткәрелгән һәм аларның нәтижәләре гамәлгә яраксыз дип танылды һәм (яисә) гамәлдән чыгарылды, хисап чоры өчен.